

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Atbildētāji (kriminālprocesā)

Atbildētāji (kriminālprocesā)

Spānija

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja persona tiek turēta aizdomās par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu vai apsūdzēta par to, un lietu izskata tiesā. Spānijas Konstitūcijā ir atzīta cilvēka cieņa, viņa neaizskaramās tiesības, brīva personības attīstība, tiesiskums un citu personu tiesību ievērošana. Pašā Konstitūcijā ir iekļautas cilvēku pamattiesības un pamatbrīvības, kas atspoguļo [Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju](#) un Spānijas ratificētos starptautiskos līgumus un nolīgumus cilvēktiesību jomā.

Spānijas Konstitūcijā ietvertās vispārējās pamattiesības ir plašāk izstrādātas valsts tiesību aktos.

Personas, pret kuru notiek izmeklēšana vai kura ir apsūdzēta kriminālprocesā, tiesības ir īpaši noteiktas Spānijas Kriminālprocesa kodeksā (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), kurā:

jēdzienu "persona, pret kuru notiek izmeklēšana" (*investigado*) izmanto, apzīmējot personu, pret kuru notiek izmeklēšana par personas saistību ar noziedzīgu nodarījumu;

jēdzienu "apsūdzētais" (*encausado*) izmanto, vispārīgi apzīmējot personu, kuru pēc pabeigtas lietas izmeklēšanas tiesu iestāde formāli apsūdz par piedalīšanos konkrēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā;

turpina izmantot jēdzienus spāņu valodā "acusado" [parasti persona, pret kuru ir izvirzīta apsūdzība mutiskā procesā] un "procesdo" [parasti persona, pret kuru ir izvirzīta apsūdzība īpašā kriminālprocesā], angļu valodā abus var tulkot kā "apsūdzētais" un tos abus attiecīgajās tiesvedības stadijās var lietot, savstarpēji aizstājot ar jēdzienu spāņu valodā "encausado".

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, sīkāku informāciju par savām tiesībām varat atrast [šeit](#).

Kriminālprocesa īss apraksts

Uzsākšana

Kriminālprocesu var uzsākt:

iesniedzot sūdzību kompetentajā iestādē (policijā, prokuratūrā vai dežūrējošajā tiesā).

Ar sūdzību, ko var iesniegt ikviens persona neatkarīgi no tā, vai tā ir cietusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Ar policijas paziņojumu.

Izmeklēšanas tiesnesis pēc savas iniciatīvas.

Izmeklēšanas posms

Pēc kriminālprocesa uzsākšanas tiek sākts pirmstiesas izmeklēšanas posms, kurā veic pasākumus, lai sagatavotos lietas izskatīšanai tiesā, izmeklējot un pierādot jebkādas iespējamās izdarītos noziedzīgos nodarījumus, visus apstākļus, kuri var ietekmēt šo nodarījumu kvalifikāciju, kā arī likumpārkāpēju vainu, un nodrošinot personu neizvairīšanos un viņu finansiālo atbildību.

Izmeklēšanas pabeigšana

Pēc "pirmstiesas" izmeklēšanas pabeigšanas iespējamas šādas darbības.

Procesa izbeigšana, ja nav gūti pierādījumi par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu vai ja nav zināms nodarījuma izdarītājs.

Procesa turpināšana ar tā saukto "starpposmu", kura mērķis ir noteikt, vai izmeklēšana bijusi pilnīga un vai var celt apsūdzību.

Attiecīgā gadījumā pēc attiecīgā apsūdzības raksta un aizstāvības argumentu izklāsta iesniegšanas puses tiek uzaicinātas uz lietas izskatīšanu tiesā.

Tiesas process

Tiesas procesu, kas (ar dažiem izņēmumiem) ir publisks, vada tiesnesis vai tiesa, kura nav izmeklēšanu veikusi tiesa, un tas noslēdzas ar spriedumu, kurš var būt:

apsūdzētajam nelabvēlīgs spriedums,

apsūdzētajam labvēlīgs spriedums.

Abos gadījumos jebkura puse var pārsūdzēt spriedumu augstākas instances tiesā.

Faktu lapas

Sīkāku informāciju par minētajiem procesa posmiem un jūsu tiesībām skatiet faktu lapās. Šai informācijai ir tikai informatīvs raksturs un ar to nevar aizstāt juridiskās konsultācijas.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas saistības ar dalībvalstu kriminālprocesiem, tāpēc tā nevar sniegt jums palīdzību, ja jums ir kāda sūdzība. Informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību, ir sniegta šajās faktu lapās.

Sīkāku informāciju skatiet šeit norādītajās saitēs

1 - Manas tiesības izmeklēšanas laikā

2 - Manas tiesības tiesas procesa laikā

3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

1 - Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Vai izmeklēšanu ietekmē tas, ka esmu ārvalstnieks?

Kopumā tas, ka personai, pret kuru ir ierosināta izmeklēšana, ir ārvalstnieka statuss, neietekmē kriminālizmeklēšanu. Ārvalstniekiem ir tādas pašas tiesības kā Spānijas pilsoņiem, pret kuriem ir ierosināta izmeklēšana, kā arī piešķirtas dažas īpašas tiesības, piemēram, tiesības saņemt tulka pakalpojumus bez maksas, ja ārvalstnieks nesaprot spāņu valodu vai oficiālo valodu, kurā notiek tiesas process, vai nerunā šajā valodā. Ja ārvalstnieku apcietina saistībā ar kriminālizmeklēšanu, viņam ir tiesības jebkurā laikā paziņot savas valsts konsulārajam dienestam par brīvības atņemšanu un norādīt apcietinājuma vietu, kurā viņš tiek turēts, kā arī viņam ir tiesības, ka viņu apmeklē viņa valsts konsulārās iestādes un sazinās un sarakstās ar viņu.

Ārvalstnieka statusu personai, pret kuru sāka izmeklēšana, var ņemt vērā, lemjot par tās individuālo situāciju (pirmstiesas apcietinājums) kriminālprocesā un par citu pasākumu pieņemšanu, kas mazāk ierobežo tiesības, piemēram, pases konfiskācija vai aizliegums pamest valsts teritoriju.

Kādi ir izmeklēšanas posmi?

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir savākt pierādījumus saistībā ar iespējamo izdarīto noziedzīgo nodarījumu un identificēt iespējamus noziedzuma izdarītājus.

Tajā ir divi posmi:

Policija: policija izmeklē faktus, kas ir zināmi un var būt nodarījums. Tālab tā sazinās ar personām, kas varētu būt kādā veidā iesaistītas notikumos, meklē lietiskos pierādījumus, lieciniekus utt.

Tiesu iestāde (pirmstiesas): ja policija atrod norādes par noziedzīgu darbību un identificē personas, kurām inkriminē atbildību, tā nosūta kriminālpolicijas ziņojumu izmeklējošam tiesnesim, kas ierosina attiecīgo kriminālprocesu un attiecīgā gadījumā rīkojas, kā uzskata par atbilstošu (iztaujā izmeklēšanā iesaistītās puses un lieciniekus, iegūst dokumentus, kas attiecas uz lietu, ieiet un veic pārmeklēšanu, analizē vielas utt.).

Ja nav atrasti pierādījumi, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, vai ja izdarītājs nav zināms, lieta tiks noraidīta un slēgta.

Ja ir atrasti pierādījumi, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, tiks veikti pasākumi, lai turpinātu tiesas procesu, uzsākot "starpposmu", kura mērķis ir noskaidrot, vai izmeklēšana ir pabeigta un vai ir atbilstoši iesniegt apsūdzības.

Attiecīgā gadījumā pēc attiecīgā lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības un aizstāvības argumentu izklāsta iesniegšanas puses tiek izsauktas uz tiesu.

Spānijas prokuratūra (*Ministerio Fiscal*) ir jāinformē visu kriminālizmeklēšanas laiku, un tā var pieprasīt, lai izmeklēšanas tiesnesis (*Juez de Instrucción*) veic izmeklēšanas darbības, ko uzskata par atbilstošām. Ja tas uzskata, ka ir nepietiekami pierādījumi par noziedzuma izdarīšanu vai par tā izdarītājiem, tas var prasīt lietas izbeigšanu. Tomēr, ja tas uzskata, ka ir pietiekami pierādījumi par noziedzumu pret personu, tas pēc izmeklēšanas pabeigšanas iesniegs attiecīgu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības.

Pierādījumu vākšanas posms/izmeklētāju pilnvaras

Kriminālpolicijas (*Policia Judicial*) pienākums ir veikt izmeklēšanas procedūras, kas nepieciešamas, lai noskaidrotu, vai ir pārkāpts likums, ievāktu attiecīgos pierādījumus un identificētu nodarījuma izdarītājus. To kontrolē par pirmstiesas izmeklēšanu atbildīgais tiesnesis, kuram visos gadījumos ir jāpilnvaro visas izmeklēšanas procedūras, kas satur pamattiesību pārkāpumu (ieiešana mājā un pārmeklēšana, sakaru pārķeršana utt.). Spānijas prokuratūra (*Ministerio Fiscal*) ir jāinformē visu kriminālizmeklēšanas laiku, un tā var pieprasīt, lai izmeklēšanas tiesnesis veic izmeklēšanas darbības, ko uzskata par atbilstošām.

Aizturēšana policijā

Parasti personu nedrīkst aizturēt ilgāk, nekā stingri nepieciešams izmeklēšanai, lai censtos noskaidrot faktus, un katrā ziņā ne ilgāk kā 72 stundas, kas ir maksimālais laiks, pēc kura aizturētais ir jāatbrīvo vai jānodod tiesu iestādei.

Personu var aizturēt ar policijas rīkojumu, ko policijas darbinieki dara likumā noteiktajos gadījumos. Personu var aizturēt arī ar rīkojumu, ko izdevusi Spānijas prokuratūra vai tieši izmeklēšanas tiesnesis. Izņēmuma gadījumos personu var aizturēt privātpersonas, kurām ir nekavējoties jānodod aizturētais tiesu iestādei.

Aizturēšana jāveic tā, lai radītu minimālu kaitējumu aizturētajai personai, reputācijai un aktīviem; tiem, kas izdod aizturēšanas orderi, un tiem, kuru pienākums ir to veikt, ir jānodrošina, ka tiek ievērotas aizturētā konstitucionālās tiesības uz cieņu, privātumu un personas tēlu.

Kad policija ir veikusi izmeklēšanu, cenšoties noskaidrot faktus juridiski noteiktajā 72 stundu termiņā, aizturētais tiks atbrīvots vai arī nodots tiesu iestādei.

Nopratināšana

Persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, tiks informēta par savām tiesībām un tiks lūgta sniegt liecības saistībā ar izmeklētajiem faktiem. Persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, drīkst klusēt un nesniegt liecību, ja vēlas, vai arī izvēlēsies neatbildēt uz kādiem uzdotajiem jautājumiem, vai arī paziņot, ka tā savas liecības sniegs tikai tiesnesim.

Persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, var brīvi iecelt advokātu; ja tā to nedara, tai palīdzību sniegs oficiāli iecelts advokāts. Tai ir arī tiesības privāti tikties ar savu advokātu pirms liecības sniegšanas.

Ja persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, ir ārvalstnieks un nesaprot vai nerunā spāņu valodā vai oficiālā valodā, kurā notiek tiesas process, ir nedzirdīgs vai ar dzirdes traucējumiem, vai ja tam ir valodas grūtības, tam ir tiesības saņemt tulku palīdzību bez maksas.

Persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, ir tiesīga neliecināt pret sevi.

Persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, var arī liecināt, ka ir vainīga visos vai kādos noziedzumos, kuros tā ir no paša sākuma apsūdzēta. Izmeklēšana tomēr turpināsies un tiesas process notiks. Tomēr atkarībā no soda un noziedzīga nodarījuma veida tiesas process var notikt paātrinātā kārtībā. Šādos gadījumos advokāts, kas pārstāv personu, pret kuru ierosināta izmeklēšana, var vienoties ar Spānijas prokuratūru, ka notiesājošs spriedums tiek pasludināts, bet soda mērs tiek samazināts.

Pirmstiesas apcietinājums

Pirmstiesas apcietinājumu var piemērot, ja izmeklēšanas tiesnesis uzskata to par atbilstošu, ņemot vērā Spānijas prokuratūras un/vai prokuratūras locekļu pieprasījumu.

Katrā gadījumā ir jābūt izpildītām juridiskām prasībām un pasākumam ir jāatbilst leģitīmam mērķim (aizsargāt cietušo un/vai novērst aizbēgšanas, atkārtota noziedzuma izdarīšanas vai pierādījumu iznīcināšanas vai noslēpšanas riskus).

Kādas ir manas tiesības izmeklēšanas laikā?

Ikviena persona, kas apsūdzēta sodāma nodarījuma izdarīšanā, var īstenot savas tiesības uz aizstāvību, kas parādīsies tiesas procesā, tiklīdz tiek paziņots, ka tā ir tai ir, šajā saistībā saprotamā un pieejamā valodā sniedzot informāciju par šādām tiesībām.

Tiesības būt informētai par darbībām, kurās tā ir apsūdzēta, un par visām attiecīgajām izmeklēšanas priekšmeta un apsūdzību izmaiņām.

Tiesības savlaikus izvērtēt tiesvedību, lai nodrošinātu tiesības uz aizstāvību un katrā ziņā pirms liecību sniegšanas.

Tiesības rīkoties kriminālprocesā, lai īstenotu savas tiesības uz aizstāvību saskaņā ar likumu.

Tiesības brīvi iecelt advokātu (izņemot Spānijas Kriminālprocesuālajā likumā uzskaitītajos gadījumos).

Tiesības pieprasīt bezmaksas juridisko palīdzību, procedūru, lai to darītu, un šādas palīdzības iegūšanas apstākļus.

Tiesības uz rakstisko un mutisko tulkošanu bez maksas saskaņā ar Spānijas Kriminālprocesuālo likumu.

Tiesības klusēt un nesniegt liecības, ja nevēlas to darīt, un neatbildēt uz uzdotajiem jautājumiem.

Tiesības neliecināt pret sevi un neinkriminēt sevi.

Kādas ir manas tiesības uz tulku un tulkojumiem?

Ikviena persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, tiks nekavējoties rakstveidā un saprotamā valodā informēta, izmantojot vienkāršu, pieejamu terminoloģiju, par darbībām, kurās tā apsūdzēta, kā arī par tās tiesībām, jo īpaši par tiesībām saņemt tulku palīdzību bez maksas, ja šī persona ir ārvalstnieks, kas nesaprot vai nerunā spāņu valodā vai oficiālajā valodā, kādā noris tiesas process, vai ir nedzirdīga vai ar dzirdes traucējumiem, kā arī ja personai ir valodas grūtības.

Šajā izmeklēšanas posmā šīs tiesības izpaužas kā tiesības izmantot tulku, kas runā valodā, ko persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, saprot, un kas palīdz tai visā tiesas procesā, kurā ir nepieciešama tulka klātbūtne, tostarp, kad policija vai Spānijas prokuratūra veic nopratināšanu un visās tiesas sēdēs, kā arī tiesības izmantot tulku sarunās ar advokātu, kas ir tieši saistītas ar turpmāko nopratināšanu vai liecību sniegšanu vai kas ir nepieciešamas apelācijas sūdzības iesniegšanai vai citām procesuālajām darbībām.

Kādas ir manas tiesības uz informāciju un piekļuvi lietas materiāliem?

Kopumā jums ir tiesības būt informētam par darbībām, kurās jūs esat apsūdzēts, un par visām attiecīgajām izmeklēšanas priekšmeta un apsūdzību izmaiņām. Jums ir arī tiesības savlaikus izvērtēt tiesas procesu, lai nodrošinātu tiesības uz aizstāvību un katrā ziņā pirms liecību sniegšanas, izņemot likumā noteiktos izņēmumus.

Ja jūs esat apcietināts, jūs tiksiet arī informēts par apcietināšanas iemesliem un jūsu tiesībām (jo īpaši par tiesībām piekļūt tiesas procesa daļām, kas ir būtiskas, lai apstrīdētu apcietināšanas vai brīvības atņemšanas likumību).

Kādas ir manas tiesības uz advokāta palīdzību un tiesības uz to, lai trešā persona tiktu informēta par manu situāciju?

Jums ir tiesības brīvi iecelt advokātu (izņemot Spānijas Kriminālprocesuālajā likumā noteiktos gadījumos) un saņemt šā advokāta palīdzību bez nepamatota kavēšanās. Tiesības uz aizstāvību ietver juridisko palīdzību, ko sniedz jūsu brīvi izvēlēts advokāts, vai arī, ja jūs to neesat izdarījis, oficiāli iecelts advokāts, ar kuru jūs varat sazināties un privāti tikties, tostarp pirms liecību sniegšanas policijai, Spānijas prokuratūrai vai tiesu iestādei (izņemot likumā noteiktajos gadījumos), un kas būs klāt visās liecību sniegšanas, kā arī atzīšanas, liecinieku konfrontācijas un notikumu rekonstrukcijas procedūrās.

Ja jūs esat apcietināts, jums ir tiesības jebkurā laikā bez nepamatotas kavēšanās informēt ģimenes locekli vai paša izvēlētu personu par brīvības atņemšanu un vietu, kur jūs tiek turēts. Ārvalstniekiem ir tiesības par minētajiem apstākļiem informēt savas valsts konsulāro dienestu.

Jums ir arī tiesības bez nepamatotas kavēšanās sazināties pa tālruni ar brīvi izvēlētu trešo personu; ārvalstniekiem ir tiesības, lai viņus apmeklētu viņu valsts konsulārās iestādes, un sazināties un rakstīties ar tām.

Kādas ir manas tiesības uz juridisko palīdzību?

Jums ir tiesības saņemt bezmaksas juridisko palīdzību, ja esat Spānijas valstspiederīgais vai ārvalstnieks, kas likumīgi dzīvo Spānijā, un varat pierādīt, ka jums nav pietiekamu līdzekļu tiesas prāvai saskaņā ar likumā noteiktajiem nosacījumiem.

Tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību ietver atbrīvojumu no juriskonsultu un advokātu maksām, ja to iesaiste ir obligāta saskaņā ar likumu un, pat ja nav obligāta, ja tiesnesis vai tiesa skaidri to prasa, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret tiesas procesa dalībniekiem. Advokāta palīdzība tiek piešķirta aizturētajai vai ieslodzītajai personai, kas nav iecēlusi sev advokātu, saistībā ar visām policijas darbībām, kas nav notiekoša tiesas procesa rezultāts, vai pirmo reizi ierodoties tiesu iestādē, tostarp ierodoties, izmantojot tiesas palīdzību. Attiecībā uz cietušajiem, kas ir dzimumnozieguma, terorisma un cilvēktirdzniecības upuri, kā arī attiecībā uz nepilngadīgajiem vai personām ar intelektuālas attīstības traucējumiem vai garīgām slimībām, bezmaksas juridiskā palīdzība ietver arī bezmaksas konsultācijas un norādes, kas tiek sniegtas tieši pirms sūdzības iesniegšanas.

v) Kas ir jāzina par šādiem jautājumiem

Nevainīguma prezumpcija

Nevainīguma prezumpcija nozīmē, ka ikviena persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, vai apsūdzētais kriminālprocesā tiek uzskatīts par nevainīgu, kamēr ar galīgo spriedumu viņš netiek notiesāts.

Nevainīguma prezumpcijai ir divi aspekti: parasti attiecībā uz izturēšanos un parasti attiecībā uz spriedumu. Parasti attiecībā uz izturēšanos nevainīguma prezumpcija nozīmē, ka persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, ir uzskatāma par nevainīgu, kamēr ar galīgu notiesājošu spriedumu netiek pierādīts pretējais. Parasti attiecībā uz spriedumu nevainīguma prezumpcija, novērtējot pierādījumu, kriminālprocesā rada sekas tādejādi, ka tiesnesim ir jāsāk ar pieņēmumu, ka persona, pret kuru ierosināta izmeklēšana, ir nevainīga, lai gadījumā, ja prokuratūra pilnībā nepierāda savas apsūdzības pret šo personu, sākotnēji uz laiku pieņemtā nevainība kļūst galīga.

Tiesības klusēt un neliecināt pret sevi

Personai, pret kuru ierosināta izmeklēšana, ir tiesības klusēt un neliecināt pret sevi, kas ir pamattiesības, ko persona var izmantot, neciešot nekādas negatīvas sekas tā rezultātā.

Apsūdzētās personas klusēšana nevar aizstāt to, ka prokuratūrai trūkst pietiekamu pierādījumu. Proti, neatkarīgi no sniegtajām liecībām prokuratūrai ir jāpierāda, ka ir pierādījums par nozieguma izdarīšanu. Ja ir pierādījums un ja, aplūkojot prokuratūras pierādījumu, apsūdzētais nesniedz atbildi vai arī nesniedz pietiekami attaisnojošus paskaidrojumus, viņa klusēšanu var uzskatīt par apstiprinājumu viņa vainai. Tāpēc ir svarīgi, ka apsūdzētajam ir zināms par prokuratūras pierādījumu, pirms viņš sniedz liecību.

Ja prokuratūrai nav pietiekamu pierādījumu pret apsūdzēto, viņa klusēšanu nevar izmantot, lai aizstātu to, ka prokuratūrai trūkst pierādījumu.

Pierādīšanas pienākums

Tikai prokuratūrai un nevis aizstāvim ir būtiskais pierādīšanas pienākums. Nevainīguma prezumpcija uzliek pierādīšanas pienākumu prokuratūrai, kurai vienīgajai ir pienākums pierādīt faktus, kas ir kriminālprocesa prasības pamatā (šāda pienākuma nekad nav aizstāvim). Turklāt pierādīšanas procesam ir jābūt pietiekamam, lai sniegtu tiesai pierādījumu ne tikai par sodāma nodarījuma esamību, bet arī par apsūdzētā kriminālatbildību šajā nodarījumā.

Kādi ir īpašie aizsardzības pasākumi attiecībā uz bērniem?

Ja persona, pret kuru ir ierosināta izmeklēšana, ir nepilngadīga, kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanu veic Spānijas Nepilngadīgo prokuratūra (*Fiscalía de Menores*), savukārt tiesas procesu veic Spānijas Nepilngadīgo tiesa (*Juzgado de Menores*), jo šai tiesai ir īpaša kompetence saskaņā ar 2000. gada 12. janvāra Likumu Nr. 5/2000, kas reglamentē nepilngadīgo kriminālatbildību. Šis likums paredz, ka nepilngadīgajiem, kas ir vecumā no 14 gadiem līdz 18 gadiem, iestājas kriminālatbildība, bet viņiem ir piemērojams īpašs tiesiskais regulējums. Tāpēc, ja tiek aizturēts nepilngadīgais, viņš tiek nodots prokuratūras nepilngadīgo nodaļai (*Secciones de Menores de la Fiscalía*) un personas, kurām ir vecāku vara vai aizgādība, vai *de facto* aizgādņi tiek informēti par apcietināšanas faktu un apcietinājuma vietu, tiklīdz tiek konstatēts, ka persona ir nepilngadīga.

Ja nepilngadīgais ir ārvalstnieks, par apcietināšanu informē viņa valsts konsulātu.

Kādi ir īpašie aizsardzības pasākumi neaizsargātiem aizdomās turētajiem?

Pašreiz neaizsargātiem aizdomās turētajiem paredzētie aizsardzības pasākumi nav sistemātiski iekļauti Spānijas tiesību aktos, un, lai arī tas ir paredzēts Kriminālprocedūras kodeksa projektā, tas vēl nav stājies spēkā.

Tādejādi Spānijas tiesību aktos īpaši aizsardzības pasākumi neaizsargātiem aizdomās turētajiem ir iekļauti nesistemātiskā veidā, piemēram, kriminālprocesā izmanto saprotamu un pieejamu valodu, nedzirdīgām personām vai personām ar dzirdes traucējumiem, personām ar valodas grūtībām utt. ir tiesības saņemt tulka palīdzību bez maksas.

Kādi ir izmeklēšanas juridiskie termiņi?

Tiesas izmeklēšana ilgst ne vairāk par 12 mēnešiem no lietas ierosināšanas dienas.

Ja pirms šā perioda beigām ir skaidrs, ka izmeklēšanu nebūs iespējams pabeigt, tiesnesis pēc savas ierosmes vai pēc puses pieprasījuma un pēc apspriešanās ar pusēm var pagarināt šo periodu ne vairāk kā vēl uz sešiem mēnešiem.

Šo pagarinājumu pieņem ar rīkojumu, kurā sniedz pamatotu skaidrojumu par iemesliem, kas lieguši pabeigt izmeklēšanu noteiktajā termiņā, kā arī īpašus nepieciešamos pasākumus un kā tie attiecas uz izmeklēšanu. Attiecīgā gadījumā atteikumu piešķirt pagarinājumu arī izdod ar pamatotu lēmumu.

Kādi ir pirmstiesas sagatavošanas darbi, tostarp pirmstiesas apcietinājuma alternatīvas un apsūdzētā iespējas tikt nodotam izcelsmes valstij (Eiropas uzraudzības rīkojums)?

Konkrēti Eiropas uzraudzības rīkojums (ESO) ļauj aizdomās turētajam vai apsūdzētajam, kas gaida tiesas procesu, nepiemērot pirmstiesas apcietinājumu, uz laiku atbrīvojot viņu uzturēšanās valstī. ESO izdod, lai garantētu nediskriminēšanu pilsonības dēļ, kas noteikta Līguma par Eiropas Savienības darbību 18. pantā, jo tas ļauj nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi visiem ES pilsoņiem, kas tiek turēti aizdomās par nozieguma izdarīšanu citā dalībvalstī, kas nav viņu mītnes valsts, attiecībā uz viņu individuālo situāciju, gaidot tiesas procesu.

Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

2 - Manas tiesības tiesas procesa laikā

Kur notiks tiesas process?

Tiesas process notiks kompetentajā tiesā, ko parasti nosaka nodarījuma smagums un vieta, kur tas izdarīts. Tiesas procesu vada tiesnesis, kas nav izmeklēšanu veikušās tiesas priekšsēdētājs, tādējādi tiek nodrošinātas tiesības uz taisnīgu tiesu.

Vai apsūdzību var grozīt? Ja jā, kādas ir manas tiesības uz informāciju šajā sakarā?

Jā, pēc pierādījumu iegūšanas kriminālvajāšanas iestādes var mainīt to darbību krimināltiesisko klasifikāciju, par kurām tiek atzīts, ar nosacījumu, ka apstākļi nemainās un netiek konstatēti jauni fakti, proti, visi jaunā nodarījuma elementi ir tie paši, kas jau veido pirmo nodarījumu. Šādos gadījumos aizstāvība var pieprasīt tiesas sēdes atlikšanu, lai sniegtu jaunus pierādījumus pienācīgas aizstāvības nodrošināšanai.

Kādas ir manas tiesības, piedaloties tiesas procesā?

Jums ir tiesības saņemt informāciju par apsūdzībām, aizstāvību un advokāta palīdzību, tiesības neliecināt pret sevi, neapsūdzēt sevi, neatbildēt ne uz vienu no uzdotajiem jautājumiem un tiesības uz nevainīguma prezumpciju. Jums ir arī tiesības uz pēdējo vārdu tiesas procesa noslēgumā.

Vai man ir jābūt klāt tiesā? Ar kādiem nosacījumiem varu nebūt klāt tiesas procesā?

Saskaņā ar Spānijas tiesībām apsūdzētā klātbūtne ir nepieciešama lietas iztiesāšanai. Tas izriet no tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (tādējādi novēršot nepietiekamu aizstāvību) un no tiesībām uz taisnīgu tiesu (tai skaitā tiesībām tikt uzklautam).

Lai aizstāvētu savu nevainīgumu, jums ir jāpiedalās lietas izskatīšanā tiesā, bet tiesas process var notikt bez jūsu klātbūtnes, ja, neraugoties uz to, ka esat ticis likumīgi uzaicināts, jūs bez pamatota iemesla neierodaties tiesā un prasītais sods nepārsniedz divus gadus brīvības atņemšanas gadījumā vai sešus gadus cita veida soda gadījumā. Pēkšņa slimība būtu pamatots iemesls jūsu prombūtnei, un tādā gadījumā lietas izskatīšana tiktu atlikta.

Kādas ir manas tiesības saņemt tulka pakalpojumu un dokumentu tulkojumus?

Jums ir tiesības uz bezmaksas rakstisko un mutisko tulkošanu. Jums būs tiesības saņemt tulka pakalpojumus, ja nerunājat spāņu valodā vai tās vietas oficiālajā valodā, kurā notiek tiesas process. Jums būs arī tiesības uz to dokumentu rakstisku tulkojumu, kuri ir būtiski, lai nodrošinātu, ka varat īstenot savas tiesības uz aizstāvību.

Vai man ir tiesības uz advokātu?

Jā, jums ir tiesības saņemt palīdzību no advokāta, kuru varat brīvi izraudzīties pats vai, ja tas nav iespējams, no oficiāli iecelta advokāta, un varēsiet ar viņu sazināties un tikties konfidenciali. Juridiskā palīdzība nav nepieciešama tikai maznozīmīgu pārkāpumu gadījumā.

Kādas citas procesuālās tiesības man būtu jāzina? (piemēram, aizdomās turēto ierašanās tiesā)

Ņemiet vērā, ka jums ir tiesības izmantot jebkādus pierādījumus, ko uzskatāt par nepieciešamiem savai aizstāvībai (liecinieki, eksperti, dokumentu iesniegšana, ieraksti u. c.), ar nosacījumu, ka tiesnesis vai tiesa tos ļauj izmantot. Jums ir tiesības uz atklātu tiesas sēdi, ja vien tiesnesis vai tiesa saskaņā ar tiesību aktiem nenolemj citādi drošības vai sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, lai nodrošinātu iesaistīto pušu pamattiesību un jo īpaši cietušo un viņu ģimenes locekļu tiesību uz privātumu pienācīgu aizsardzību. Tiesas procesa sākumā jums ir arī tiesības atzīt visas apsūdzības vai to daļu, un varat panākt vienošanos ar prokuratūru, kā rezultātā tiktu samazināts sods.

Iespējamie sodi

Tiesas procesa beigās tiesnesis vai tiesa pasludinās spriedumu, kurā izlems par visiem tiesā izskatītajiem lietās apstākļiem, ar spriedumu apsūdzēto vai nu notiesās, vai attaisnos attiecībā uz visiem lietās izskatītajiem nodarījumiem. Spriedumu var pasludināt arī mutiski tiesas procesa laikā, un pēc tam vēlākā posmā to formulēt rakstiski. Ja pēc sprieduma publicēšanas puses pauzē nodomu spriedumu nepārsūdzēt, tiesa pasludinās šo spriedumu par galīgu.

Ja jūs esat notiesāts par noziedzīgu nodarījumu, tiesnesis vai tiesa spriedumā var piemērot sodu, kas atbilst konkrētajam noziedzīgajam nodarījumam, bet kas nav bargāks par prokuratūras prasīto bargāko sodu.

Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

Vai man ir tiesības pārsūdzēt tiesas nolēmumu?

Jā, spriedumus krimināllietās vienmēr var pārsūdzēt. Jebkuru spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot apelācijas sūdzību augstākas instances tiesā (*recurso de apelación*). Turklāt minētās augstākās instances tiesas, kas lemj par apelācijas sūdzību, spriedumus var pārsūdzēt Augstākajā Tiesā (*Tribunal Supremo*) kasācijas kārtībā (*recurso de casación*), balstoties uz dažādiem pamatojumiem atkarībā no sākotnējās tiesvedības, kurā tika pasludināts spriedums. Izņēmuma kārtā spriedumus, kas pieņemti tiesvedībā par maznozīmīgiem pārkāpumiem, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā [tos nevar pārsūdzēt kasācijas kārtībā].

Pārsūdzības iesniegšanas termiņi ir atkarīgi no ievērotās procedūras, un tos aprēķina no sprieduma paziņošanas dienas. Piemēram, parastajā un saīsinātajā tiesvedībā, kā arī tiesvedībā zvērināto tiesā noteiktais termiņš ir 10 dienas. Paātrinātās tiesvedības un tiesvedības par maznozīmīgiem pārkāpumiem gadījumā šis termiņš ir 5 dienas. Par kasācijas sūdzību ir jāpaziņo 5 dienu laikā. Turpmākais termiņš minētās pārsūdzības iesniegšanai ir 15, 20 vai 30 dienas atkarībā no teritorijas, kurā atrodas tiesa, kas pasludinājusi pārsūdzamo spriedumu.

Kādi citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir pieejami?

Ja jūs esat notiesāts tiesvedībā *in absentia* (aizmugurisks spriedums gadījumos, kad šāda tiesvedība ir juridiski iespējama), jums, pat ja pārsūdzības termiņš ir beidzies, ir tiesības pārsūdzēt spriedumu, balstoties uz tiem pašiem pamatojumiem, kas norādīti apelācijas sūdzībā, un 10 dienu termiņu aprēķina no dienas, kad jūs uzzinājāt par spriedumu.

Pat tad, ja notiesājošais spriedums ir galīgs, jūs varat lūgt to atcelt un pieņemt jaunu spriedumu, izmantojot procedūru, kas pazīstama kā galīgā sprieduma pārskatīšana (*recurso de revisión de sentencias firmes*), tas iespējams konkrētos gadījumos (piemēram, ja notiesāšanas pamatā ir dokuments vai liecība, kas vēlāk atzīta par nepatiesu, vai ja divas dažādas personas ir tikušas notiesātas par vienu un to pašu noziedzīgo nodarījumu, bet vainīga varētu būt tikai viena persona, vai ja Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir pasludinājusi notiesātajai personai labvēlīgu spriedumu).

Jebkurā gadījumā, kad ir izsmeltas iespējas pārsūdzībai tiesā, ja uzskatāt, ka ir pārkāptas kādas pamattiesības, jūs varat vērsties Konstitucionālajā tiesā (*Tribunal Constitucional*) ar prasību par pamattiesību un pamatbrīvību pārkāpumu (*recurso de amparo*). Kad visi valsts tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izsmelti, varat vērsties arī Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Kādas ir notiesāšanas sekas?

Atkarībā no izdarītā pārkāpuma var piemērot dažāda veida sodus: brīvības atņemšanas sodi (piemēram, ieslodzījums vai pastāvīga izsekojamība), ar brīvības atņemšanu nesaistīti sodi (piemēram, aizliegums vadīt automobili vai sabiedriskais darbs – vienmēr ar jūsu piekrišanu) un naudas sodi (jums ir jāsamaksā konkrēta naudas summa). Papildus sodam, kas piemērots par pārkāpumu, gadījumā, ja ir nodarīts kaitējums, jums var arī likt samaksāt kompensāciju (civiltiesiskā atbildība par nodarījumu, prasību pret jums var iesniegt tā paša kriminālprocesa ietvaros). Ja jūs nesamaksājat naudas sodu, šo sodu var aizstāt ar brīvības atņemšanas sodu vai sabiedrisko darbu.

Sodāmības reģistrs

Notiesājošs spriedums nozīmēs, ka par jums būs sodāmības ieraksts, kura detalizēta informācija tiks reģistrēta Spānijas Sodāmības reģistrā (*Registro de Antecedentes Penales*). To, ka par jums ir ieraksts Sodāmības reģistrā, var ņemt vērā, nosakot bargāku sodu gadījumā, ja jūs atkārtoti esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, vai tas var liegt jums priekšrocības laikā, kamēr izciešat piespriesto sodu (piemēram, tādēļ netiks atlikta brīvības atņemšanas soda izpilde). Kad būsiat izcietis piespriesto sodu un būs pagājis noteikts laikposms, šis ieraksts tiks dzēsts un tas vairs neradīs jums nelabvēlīgas sekas. Šis laikposms atšķiras atkarībā no nodarījuma veida un smaguma — no 6 mēnešiem par maznozīmīgiem pārkāpumiem līdz 10 gadiem bargāko sodu gadījumā.

Soda izciešana, ieslodzīto nodošana, probācija un alternatīvi sodi

Tiklīdz spriedums ir kļuvis galīgs – vai nu tāpēc, ka ir izsmeltas pārsūdzības iespējas, vai arī tāpēc, ka ir beidzies termiņš pārsūdzībai un spriedums nav pārsūdzēts, tas ir jāizpilda, t. i., ir jāizcieš piespriestie sodi. Ja sods netiek izciests brīvprātīgi, tiesnesis uzdos veikt nepieciešamos pasākumus sprieduma izpildei (piemēram, likt policijai jūs sameklēt un aizturēt jūs, lai jūs apcietinātu, vai arestēt jūsu īpašumu naudas soda samaksai).

Soda atlikšana: ja sods ir brīvības atņemšanas sods (ieslodzījums vai pastāvīga izsekojamība konkrētā vietā, piemēram, jūsu mājās) un ja par jums nav ieraksta Sodāmības reģistrā par līdzīgiem nodarījumiem, un ja cietumsods nepārsniedz noteiktu laikposmu – parasti divus gadus –, tiesnesis var nolemt atlikt sprieduma izpildi, t. i., jums nebūs jānododas cietumā, ar nosacījumu, ka noteiktā laikposmā jūs neizdarīsiet pārkāpumu atkārtoti. Ja minētajā laikposmā izdarīsiet citu noziedzīgu nodarījumu, jums var likt izciest iepriekš atlikto sodu papildus sodam par jauno noziedzīgo nodarījumu. Ja laikposmā, kamēr jūsu soda izpilde ir nosacīti atlikta, jūs neizdarāt nekādus noziedzīgus nodarījumus, tiks uzskatīts, ka sākotnējo sodu esat izcietis, un pēc likumā noteiktā termiņa beigām var dzēst ierakstu par jums Sodāmības reģistrā.

Dažkārt, lai izdotu rīkojumu par jūsu brīvības atņemšanas soda atlikšanu, tiesnesis var noteikt citus nosacījumus, kas jums jāizpilda, piemēram, iesaistīšanās narkotiku rehabilitācijas programma vai aizliegums jums doties uz noteiktām vietām vai tuvojies konkrētām personām.

Alternatīvs sods: ja jums piespriestais sods ir brīvības atņemšana uz laiku, kas mazāks par trim mēnešiem, tiesnesis jebkurā gadījumā aizstās cietumsodu ar citu mazāk bargu sodu (naudas sods, sabiedriskais darbs vai diennakts izsekojamība).

Ja esat ārvalstnieks un piespriestais sods bija brīvības atņemšana uz laiku, kas ilgāks par vienu gadu un nepārsniedz piecus gadus, tiesnesis var izdot rīkojumu aizstāt šo sodu ar izraidīšanu no valsts ar aizliegumu atgriezties uz noteiktu gadu skaitu. Ja cietumsods pārsniedz piecus gadus, jums pirms izraidīšanas būs jāizcieš daļa no tiesneša piespriestā soda, un pēc tam jūs varēs izraidīt.

Ieslodzīto nodošana: ja jums ir piespriests cietumsods, jums ir tiesības to izciest cietumā netālu no jūsu ģimenes dzīvesvietas, ja vien nepastāv ārkārtas apstākļi. Turklāt, ja jūs esat Eiropas Savienības pilsonis, jūs var nodot uz jūsu valsti soda izciešanai tur. Ja esat trešās valsts pilsonis, nodošana būs atkarīga no tā, vai ir starptautiski līgumi, kas atļauj šādu nodošanu.

Probācija: ja ir izdarīti konkrēti īpaši smagi noziedzīgi nodarījumi, papildus sodiem, ko piemēro par minēto nodarījumu, notiesātajai personai var noteikt tiesas uzraudzību, izpildot jebkurus rīkojumus, ko tiesnesis attiecībā uz viņu var izdot (parasti tad, kad notiesāto personu atbrīvo pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas). Šie pasākumi ir ļoti dažādi, un izvēlētais pasākums būs atkarīgs no izdarītā noziedzīgā nodarījuma smaguma vai veida (piemēram, ārstēšanās vai dalība dzimumizglītības programmās, vai aizliegums tuvojties un sazināties ar konkrētām personām). Šādu rīkojumu neievērošanas gadījumā var noteikt citus pasākumus, un nopietnu vai atkārtotu pārkāpumu gadījumā jūs var apsūdzēt par jaunu pārkāpumu: tiesas noteikto pasākumu neievērošanu.

Probācija atšķiras no nosacītas atbrīvošanas, un uz probāciju jums būtu tiesības, ja jums ir piespriests brīvības atņemšanas sods, jūs jau būtu izcietis daļu no minētā soda un līdz šim jūsu uzvedība ir bijusi nevainojama. Šādos gadījumos atlikušā cietumsoda izpildi var atlikt, un personu var atbrīvot un pieprasīt tai izpildīt visus tiesneša norīkotos pasākumus.

Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.